WASHINGTON DC

І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь... Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740 Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 176. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 14-го ВЕРЕСНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 14, 1960 No. 176. VOL. LXVII.

ГУРАҐАН ДОННА СПРИЧИНИВ ВАЖКІ ШКОДИ В ОБЛАСТІ НЮ ЙОРКУ І НОВОЇ АНГЛІЇ

Внаслідок гураґану була перервана в Ню Йорку підземна і надземна залізнича комунікація і цілі дільниці міста були позбавлені електричного світла

Ню Йорк. — Гураґан Донна, спустошивши область Карайбського моря і потім Фльориду, Північну Каролайну і Вірджінію і спричинивши у згаданих стейтах важкі шкоди, що сягають одного більйона долярів, звернув із свого шляху вздовж побережжя Атлянтійського океану на нюйоркську метрополію, вдаряючи по ній зокрема по східніх дільницях в пополудневих годинах дня 12 вересня хвилями сильного вітру і зливних дощів. З Нюйоркської області гураґан перейшов на стейти Коннектикат і Массачузетс, закінчуючи свій руїнницький „лет" щойно в канадійській провінції Нова Шкотія. В Ню Йорку і в околицях гураґан Донна перервав не тільки автову комунікацію на вулицях і підміських шляхах, але й теж рух майже усіх підземних залізниць, поромів і всю летунську комунікацію із летовищ Ля Ґардія й Айдлвайл. Вітри із швидкістю 90 миль на годину вдаряли місто хвилями зливного дощу, заливаючи окремі дільниці і тунелі підземних залізниць. В Лонг Айленд 220.000 мешканців залишилися без електричного струму. В цій області Ню Йорку буря ламала дерева й електричні стовпи і тисячі осіб треба було евакуувати з їхніх домів. Кількість вбитих і поранених в області Ню Йорку й інших стейтів ще не устійнена, але образовують загально, що внаслідок гураґану Донна згинуло досі, включно із погиблими на карайбських островах, 135 осіб. Представник метеорологічного бюра в Ню Йорку заявив, що гураґан Донна був одним із найсильніших і найбільш спустошливих гураґанів в історії Нюйоркської метрополії. Не знажаючи на свою силу і спричинені ним матеріяльні шкоди, втрати в людях були набагато менші, як під час гураґанів минулих років, особливо ж 1938 року, коли на самому тільки півночі. Сходу ЗДА згинуло ок. 600 осіб і в 1955, коли гураґан Діяна спричинив смерть 400 осіб. Стейт Ню Джерзі і місто Джерзі Сити великих шкід не зазнали. „Зачіпив" гураґан тільки прибережні місцевості цього стейту так, як Атлантик Сити, заливаючи їх водою. Багато шкід завдав гураґан Донна надбережним місцевостям стейтів Коннектикат і Массачузетс, перериваючи і руйнуючи автострад, заливаючи водою доми і вириваючи дерева з корінням. В деяких школах Ню Йорку й інших областей діти мусіли залишитися по школах, не маючи змоги видістатися із оточених повінню будівель. Тисячі службовців і робітників не могли добитися по праці до своїх домів. Сила гураґану почала прислабати щойно в пізніх пополудневих годинах. В Канаді гураґан Донна допоміг своїм зливним дощем погасити шалієчі в деяких областях пожежі лісів.

В Атлантик Сиги, Н. Дж., спричинений гураґаном Донна приплив залляв деякі вулиці і площі міста, перериваючи автову й автобусову комунікацію. Школи цього дня були замкнені і багато евакуйованих мешканців треба було приміщати по готелях. На фото: члени прибережної сторожі спускають човен на заллягу водою вулицю міста.

У серпні було в ЗДА 68,282,000 затруднених

Вашингтон. — Департамент праці повідомив, що цього року число затруднених в місяці серпні виносило 68,282,000, а число безробітних становило 3,788,000. Цьогорічне число затруднених в серпні було рекордово високе для того місяця, але воно було на 407,000 менше, як в липні цього року. Збільшення числа безробітних не було на стільки велике, як повинно б бути в цьому місяці. Число безробітних в серпні було на 207.000 менше як в липні ц.р., але воно повинно бути в серпні ще менше, бо в серпні, в порівнянні з липнем, число безробітних повинно було зменшитися на яких 500,000. З того виходить, що в серпні число затруднених виносило 5.9 відсотка всіх робітних сил, а в липні ц.р. воно становило тільки 5.4 відсотка. Урядовець департаменту праці Сеймур Фолбейн сподівається, що число безробітних у вересні зменшиться до 3,500,000, а в жовтні до 3,300,000. Голова Американської Федерації Праці-Конґресу Індустрійних Орґанізацій Джордж Міні заявив, що поважне число незатруднених — це наслідки економічної і фінансової політики теперішнього уряду, який високими відсотками і зменшуванням федеральних видатків не допускає до розвитку економіки.

Президент підписав додатковий закон про закордонну допомогу

Вашингтон. — Президент Айзенгавер 9-го вересня підписав додатковий закон про закордонну допомогу, згідно з яким ЗДА зможуть збільшити суму на допомогу закордонним країнам на $65,000,000. Цього року видатки на закордонну допомогу виносять разом $3,787,350,000. Додаткові гроші, $65 мільйонів, призначені в головному на колективну оборону. Президент підписав і закон про признання на допомогу державам Латинської Америки $600 мільйонів, з чого $100 мільйонів призначені для Чіле, бо та країна потерпіла від численних землетрусів. $500 мільйонів призначені на економічну допомогу південноамериканським державам, які разом із своїми фондами мали б розбудовувати промисел і шкільництво та поліпшувати мешканеві умови в своїх країнах. Державний департамент підтримував видатки на допомогу Латинській Америці, бо це наявним доказом, що ЗДА хочуть співпрацювати з Південною Америкою в розбудові економіки.

Ніксон твердить, що головною виборчою проблемою є закордонна політика

Даллас, Тексас. — Віцепрезидент Ричард М. Ніксон 12-го вересня почав виборчу кампанію промовами в чотирьох стейтах: Меріленді, Індіяні, Тексасі і Каліфорнії. Він закликав виборців, щоб голосували на таких кандидатів, які могли б якнайкраще вести закордонну політику і втримати провід ЗДА в світі. Він говорив про те, що є і такі кандидати, які обіцюють виборцям все і в своїх промовах керуються не добром цілої країни, тільки партійними цілями. „Ми не збираємося закликати виборців, щоб голосували на нас тому тільки, що ми є приналежні до одної партії. Ми віримо, що тепер ситуація є така поважна, і що потреба доброго проводу є така велика, що нарід не повинен керуватися в своєму рішенні партійними цілями, тільки повинен думати про те, що є найкраще для ЗДА". За найважнішу проблему уважає віце-президент справу закордонної політики, і виборці повинні вирішити, чи виборчий список Ніксон-Лаадж може дати країні кращий провід в цій ділянці. „Ми горді на ті успіхи, які осягнув президент Айзенгавер, який дав мир Америці, найбільший добробут, який знає історія і поступ у всіх ділянках". Ніксон відлетів у свою виборчу подорож із летовища Френдшип під Вашингтоном, бо з цього летовища можуть відлітати джетові літаки. Там його прощали сотки приятелів і прихильників, між якими був президент Айзенгавер і Генрі Кебот Лаадж. В короткій промові Айзенгавер сказав, що „список Ніксон-Лаадж є найкращим, який могли б вибрати американці, бо особи на цьому списку можуть показати Америці, за що ми боремося в світі".

Кеннеді обстоює незалежність політики від релігійних переконань

Гюстон, Тексас. — Сенатор Джан Ф. Кеннеді, промовляючи на зборах протестантських священиків, заявив, що він „зрезиґнував би з президентури, „коли б не міг протиставитися р е л і г і й н о м у натискові". Він промовляв на зборах Асоціяції священиків, і його промову передавали на телевізійних тексаських стаціях. Сенатор Кеннеді ще раз повторив свої давніші заяви про те, що він є прихильником відділення Церкви від Держави. Його промова була відповіддю тим, які твердять, що президент католик не міг би свобідно виконувати своєї праці, бо був би під натиском тих вимог, які ставила б до нього його релігія. Кеннеді виразно заявив: „Я не говорю в імені моєї Церкви, коли промовляю на тему публічних пролем, і Церква не говорить в моїм імені". Кеннеді сказав, що він канебуть справа прийшла б на вирішення, коли він був би президентом, то він вирішував би її в згоді з тим, як підказувала б йому його совідомість того, що є корисне для країни, і при тому не оглядався б на жадний релігійний натиск. Публічні урядовці, казав сенатор, не мусять в своїх рішеннях дивитися на те, що про дану справу думає Папа, Крайова Рада Церков чи якась інша релігійна група. На думку Кеннеді немає „конфлікту інтересів", про який говорять, бо не можна переплутувати релігійне сумління не дозволило б йому вирішити якоїсь справи, то він тоді зрезиґнував би з президентури.

В АМЕРИЦІ

● **В Ню Йорку** в одній із протестантських релігійних громад промовляв священик Конґреґаційної церкви в Англії і голова Філософічного Товариства в Англії о. д-р Алберт Д. Белден і домагався зорганізувати Світовий союз християн для ліквідації війни. Він казав, що треба вже раз покінчити з тим „скандалом", щоб християни вбивали у війнах християн. На думку того священика такий християнський союз зробив би неможливою війну. Але він не говорив, що зробили з нехристиянськими державами і безбожними комуністами.

● **Сенатор - республіканець** із стейту Ню Йорк Кеннет Б. Кітінґ, промовляючи на зборах в Кіямеша Лейку, сказав, що Хрущов, прибуваючи на збори Об'єднаних Націй в Ню Йорку, є подібний до того злочинця, який „вертається на місце довконаного ним злочину". ОН хочуть рятувати Конго, а хотіли врятувати Мадярщину, а Хрущов до цього не допустив. ОН хочуть рятувати Конго, а совєтський прем'єр бльокує всяку акцію в цій справі, бо йому потрібний хаос.

● **Спілка Американських Гебрейських Конґреґацій** висилає матеріяли до всіх жидівських груп у ЗДА, які не мають своїх рабінів, щоб уможливити їм відсвяткувати Новий Рік (Рош га-Шанаг) в дні 22-го вересня і Свято Покути (Йом Кіппур), яке припадає на 1-го жовтня.

● **Кастро** плянує приїхати до Ню Йорку, щоб бути присутнім на нарадах Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, які почнуться 20-го вересня. Гадають, що він внесе скаргу проти ЗДА, яким закидає „агресію проти Куби". Кастро рахує на те, що його підтримає Хрущов і інші комуністичні прем'єри.

● **Губернатор Мишиґену** Дж. Меннен Вілліямс він виборчу кампанію за сенатора Джана Ф. Кеннеді в стейтах Ню Йорк і Ню Джерзі, і заявив, що релігія демократичного кандидата на президента перестає турбувати виборців, і ця справа не матиме впливу на вислід виборів. Дехі демократи були проти Кеннеді після того, як конвенція не хотіла найменувати на кандидата Стівенсона, але тепер вони підтримують Кеннеді, бо бояться, щоб не виграв виборів Ніксон.

ЛЮМУМБУ АРЕШТУВАЛИ — ПОТІМ ВИПУСТИЛИ, У КОНГО ДВА УРЯДИ

Об'єднані Нації. — В минулий понеділок 12 ц. м. перед будинок конголійського прем'єра Патріса Люмумби заїхало коло 200 конголійських вояків „джіпами" і вантажниками, і за хвилину вийшли з прем'єром Люмумбою між вояками. Шарль Музоно, шеф конголійської поліції повідомив, що конголійська армія арештувала прем'єра. Його завезли до головного штабу, де нібн конголійські старшини гостро критикували політику Люмумби та зажадали від нього димісії. Люмумба погодився зробити це і віби на руки старшин зголосив свою димісію, зажадавши звільнення його, як посла конголійського парламенту, що користується імунітетом. Вийсковики звільнили його після трьох годин, а Люмумба зараз потім їздив вулицями Леопольдвілю, викрикуючи „перемога!" Люмумба з'явився на радіостації, але йому не дозволили промовляти, виконуючи наказ керівництва ОН в Конго, що радіостація закрита для будь-яких політичних проголошень. Люмумба вважає себе далі прем'єром, але його становище сильно підірване й захитане. Водночас десигнований на прем'єра президентом Касавубу колишній голова сенату Жозеф Ілео проголосив тимчасовий склад свого уряду, в якому є сімох колишніх міністрів Люмумби, між ними міністер закордонних справ Жюстен Бамбоко, який вже прилетів до Ню Йорку на Раду Безпеки ОН. Ілео повідомив Об'єднані Нації, що він переговорює з президентами (чи прем'єрами) двох збунтованих проти центральної влади Конго провінцій Катанги й Касаї Мойсе Чомбе й Альбертом Калонджі. Обидва вони вислали до Леопольдвілю своїх репрезентантів для переговорів. ОН не дозволили делеґації Чомбе користати з летовища в Елізабетвілі і вона поїхала окружною дорогою до столиці Конга. Диковинна ситуація з двома урядами в Конго створила для Об'єднаних Націй проблему, чию делеґацію допустити на засідання Ради Безпеки та чий уряд визнати за леґальний. Коротке засідання Ради Безпеки відбулося в понеділок, але на внесення американського представника всіми 9 голосами проти двох голосів СССР і Польщі засідання відкладено, не визначивши дати. Рахують, що впродовж найближчих днів-годин вияснитися ситуація в Конго настільки, що можна буде бодай знати, з котрим урядом переговорювати. Валерія Зорін, новий совєтський представник в ОН на місце хворого Василя Кузнєцова, заявив. Гаммершилдові що СССР підтримуватиме уряд Люмумби без уваги на становище Об'єднаних Націй. Зорін твердив, що „імперіялісти й колоніялісти" змовляються, щоб скинути леґальний уряд Люмумби, який нібито єдиний противиться колоніяльному поярмленню Конга.

Франція визнала Сенеґальську республіку

Париж. — Французький уряд рішив визнати окрему Сенеґальську республіку, яка відірвалась від Федерації Малі ще поки, властиво, ця Федерація почала діяти, як самостійна держава. Французький комунікат каже, що спроба посередництва Франції між Сенеґалем і Суданом не вдалася, та що Франція сподівається, що вдасться створити новий союз африканських країн, в якому знайдуть своє місце одинаково Сенеґаль, як і Судан. У столиці Сенеґалю Дакарі, який раніше був столицею цілої Федерації Малі, прийнято заяву прем'єра Франції Мішеля Дебре з великою радістю. Колишній французький „високий репрезентант" у Федерації Малі став таким-же репрезентантом Франції в Сенеґальській республіці. Зате рішення Франції поглибило невдоволення прем'єра Судану Модібо Кейти, який від самого початку, як тільки Сенеґаль проголосив 20 серпня ц. р. відірвання від федерального зв'язку з Суданом, закидав французам, що це вони підмовили сенеґальців на таке діло. Не відомо ще, з ким шукатиме тісний зв'язок Судан, який не має безпосереднього доступу до моря. Якщо він з'єднився би з Ґвінеєю, то це був би новий зиск комуністичного світу, з яким Ґвінея нав'язала б тісні зв'язки.

ІРАН ПРИПИНИВ ІМПОРТ ПРЕДМЕТІВ ЛЮКСУСУ

Тегеран. — Іранський уряд вирішив востаннє оздоровити фінанси країни драстичним розпорядком, який накладає такі високі мита на різні закордонні предмети, що в практиці воно дасть майже повне припинення їх довозу. Воно стосується передусім американських авт, французьких перфум, німецьких фотоапаратів і японських ручних радіоапаратів. За новими іранськими митами авто з ЗДА, яке коштує $4.000 — коштуватиме іранському покупцеві $10.000

Українці здобули 14 золотих медаль для Совєтського Союзу

В Олімпійських Ігрищах, які саме закінчилися, репрезентанти Совєтського Союзу здобули для цієї країни перше місце в неофіційному точкуванні перед ЗДА, які опинилися на другому місці і перед Німеччиною, Італією, Мадярщиною, Австралією і Польщею. На 43 золоті медалі, що їх здобув Совєтський Союз, 14 здобули змагуни зі Совєтської України, включаючи тут і українців з-поза території України. Крім згаданих вже давніше перемог, українці в останніх днях здобули такі осяги: Віктор Цибуленко — перше місце в метанні копії, Лариса Латиніна — одну золоту, дві срібні, та одну бронзову медалю в індивідуальній руханці жінок, Поліна Астахова — одну золоту і одну срібну медалі в цій же руханці, і Борис Шахлин — у руханці чоловіків чотири золоті медалі.

У футболі Олімпійських Ігрищ перше місце здобула Юґославія, перемагаючи у фіналі Данію. Данія в олімпійських змаганнях за першість футболу зробила всім несподіванку, на який найбільше потерпіли мадяри, які програли з нею у півфіналі. Третє місце припало Мадярщині, а четверте Італії.

Вкінці Ігрищ відбувся маратонський біг, переможцем якого вийшов десятник Абісинської Армії Абебе Бікіля. Він пробіг цілу трасу босоніж у рекордовому часі, кращому як дотеперішній час чеха Затопка, та здобув одиноку золоту медалю для Етіопії.

Коли ми вже при золотих медалях, то треба відмітити що золоті медалі Олімпійських Ігрищ, як виявляється, є золоченими, але лише позолочуваними і їхня вартість приблизно по п'ять до шість долярів. Італійські золотники пробували продавати в Римі золоті репліки таких самих „золотих" олімпійських медалів і був навіть поголоски, що якийсь американський мільйонер плянує закупити всім американським переможцям ці дійсно золоті медалі в ціні по 45 долярів.

Коли б взяти під увагу окремо точкування українських учасників Олімпійських Ігрищ, враховуючи тут всі золоті, срібні та бронзові медалі, плюс дальші місця з точками, то Україна мала б третє місце в Олімпійських Ігрищах, зараз після ЗДА та СССР. Це очевидно поставило б СССР на другому місці після ЗДА.

ЗДА ОБМІРКОВУЮТЬ МОЖЛИВІСТЬ ЗАПРОСИТИ ТІТА І НАССЕРА

Вашингтон. — Керівні американські кола обмірковують можливість запрошення до Вашингтону на побачення з президентом Айзенгавером юґославського президента Тіта й президента З'єдиненої Арабської Республіки Гамаля Абдель Нассера. Тіто був запрошений до Вашингтону у 1956 році, але він відкликав свої відвідини сюди у зв'язку з гострими опозиційними голосами у Конґресі й пресі. Запрошення його тепер заманіфестувало б незалежність комуністичної Юґославії від Москви, однак в державному департаменті і в Білому Домі твердять газети — здають собі справу, що таке запрошення викликало б подібні голоси протесту, як вони залунали були чотири роки тому. Також існують поважні „за" і „проти" щодо відвідин Нассера. Відвідини Нассера у Білому Домі були б маніфестацією покращання взаємин між Америкою і З'єдиненою Арабською Республікою (колишнім Єґиптом і Сирією), надзвичайно погані після того як Єґипет почав споваджувати зброю від комуністичних країн, а ЗДА й Англія відмовились дати фонди на будову Асванської греблі. Така американсько-арабська маніфестація приязни була б дуже корисна з уваги на всі інші арабські та взагалі африканські й азійські країни. Однак треба рахуватися з протестом проти та гострим спротивом всього жидівського світу. За газетними інформаціями, також католицькі кола були б проти відвідин Тіта у Білому Домі. Проблему запрошення тих двох нібито невтральних диктаторів, які проте фактично аж надто часто підтримують закордонну політику Совєтського Союзу, ускладнює ще факт, що на Генеральну Асамблею ОН прийде також багато інших президентів і прем'єрів, зокрема новопосталих держав. Запросити одних, а не просити інших — це подібало б на дипломатичну дискримінацію, чого Вашингтон хоче оминути. Ця справа буде вирішена в найближчих днях. Тим часом Тіто виїхав з Беоґраду потягом через Італію, Швайцарію і Францію до Шербурга, де він всів а корабель, що привезе його до Ню Йорку. Рішення Тіта поїхати на сесію Генеральної Асамблеї прийшло після того, як зробити таке рішення єґипетський президент Гамаль Абдель Нассер. Тіто і Нассер стоять у постійному контакті, вважаючи себе наче за лідерів „невтралістів" в середземноморському обширі.

НА ГЕНЕРАЛЬНІЙ АСАМБЛЕЇ ОН ПРОМОВЛЯТИМЕ ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ГЕРТЕР

Об'єднані Нації. — В четвер наступного тижня, 22 вересня ц. р., промовлятиме на 15-ій сесії Генеральної Асамблеї ОН державний секретар Крістіян Гертер. Генеральна Асамблея сходиться 20-го ц. м., але два перших дні минуть на таких формальностях, як вибір нового президента, прийняття денного порядку і т. п. Першим промовцем буде, мабуть, представник Бразилії, а наступним — Гертер. Проте все ще — за твердженням газет — остаточно не виключено також, що Айзенгавер промовлятиме — як було раніше пляновано — після від'їзду з Америки Хрущова, в жовтні. У керівних американських колах буцім-то існують дві різні групи, з яких одні вказують на користі з виступу през. Айзенгавера в Генеральній Асамблеї, інші знову відраджують це. Одні твердять, що коли на початку сесії промовлятиме Айзенгавер а наступного дня Хрущов — то Хрущов притягатиме до свого виступу ще більше уваги та напевне дістане в промові Айзенгавера зачіпні точки для нової полеміки. Інші знову радять не давати „монополії трибуни" тільки Хрущову. На своїй останній пресовій конференції през. Айзенгавер не виключив можливості свого виступу на Генеральній Асамблеї, звернувши увагу, що для добра справи треба би авторитетно з'ясувати, в яких пунктах міжнародної проблематики існують можливості компромісу з Совєтами.

ХРУЩОВ І МЕКМІЛЛЕН „ВІРЯТЬ" В УСПІХ НАЙБЛИЖЧОЇ СЕСІЇ АСАМБЛЕЇ ОН

Об'єднані Нації. — Коли совєтський корабель „Балтика", яким їде Хрущов на чолі совєтської делеґації на 15-ту сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, переїздив англійським каналом, Хрущов і англійський прем'єр Мекміллен обмінялись радіо-депешами, в яких обидва висловили „надію", що ця сесія ОН буде корисною. Хрущов просив англійської співпраці в шуканні розв'язок „життєво-важливих проблем", а Мекміллен відповів, що він поділяє совєтську надію на „успішний вислід сесії".

Юґославія протестує проти своїх албанських сусідів

Беоґрад. — Юґославський уряд зголосив на руки албанського шарже д'аффер у Беоґраді новий протест з приводу підбурюючої протиюґославської кампанії в албанській пресі та висилання понад гористий кордон банд для ведення саботажних акцій і шпигунства. В юґославській ноті говориться про те, що така ворожа акція албанських комуністів перешкоджує зберігати нормальні дипломатичні взаємини між тими двома країнами. Албанський шарже д'аффер відмовився взагалі прийняти ту ноту. Хоч одинаково Юґославія, як Албанія мають диктаторсько-комуністичну систему, проте Албанія належить до найбільш слухняних сателітів Москви і веде антиюґославську кампанію від часу, як Юґославія Тіта відмовилась слухати сліпо наказів з Москви та, зокрема, пристосувати свою господарку до совєтських п'ятирічок.

У СВІТІ

● **У Ізраїлі** міністер закордонних справ Ґольда Маєр загрозила димісією, якщо одна з коаліційних урядових партій Мапай не припинить гострого публічного критикування принципової політики ізраїльського уряду у відношенні до З'єдиненої Арабської Республіки та проблеми арабських втікачів. Ліво-соціялістична партія Мапай жадає, щоб Ізраїль визнав в особі президента Гамаля Абдель Нассера лідера арабського світу та погодився на поворот мільйона арабів до Ізраїлю, що практично — твердить Бен Ґуріон — не викональне.

● **У Брюсселі** відбуваються наради атомових спеціялістів, скликаних Европейською Комісією Атомової Енерґії для цікавої проблеми: як боронитися проти небезпеки, що може грозити цивільному населенню від кораблів, порушуваних атомовою енерґією. Наприклад Совєти мають атомовий льодолом „Ленін" і будують пасажирський корабель „Саванна". Учені погоджені в тому, що певніше чи необережне орудування такими кораблями може спричинити радіяцію з засягом на 50 миль від місця закорення корабля.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Хрущов перед ОН

Уряд ЗДА, обмежуючи свободу рухів Хрущова на терені Америки, формально з уваги на його персональну безпеку, фактично для того, щоб задемонструвати небажання американського народу мати його на своїй території, зазначив, що дає йому „транзит" до екстериторіяльного будинку Об'єднаних Націй. Отож приїзд Хрущова 19-го ц. м. до Ню Йорку має два аспекти: його перебування в ЗДА, Президента яких не захотів він допустити з відвідинами до Москви, — і його роля на 25-ій сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй.

Не є виключене, що у своїй промові перед Генеральном Асамблеєю Нікіта Хрущов виступить з якоюсь новою погрозою чи новим ультиматумом, — наприклад, у справі Берліну, Куби, Конґа, чи розвідчих летів. Але покищо всі дипломати й уся вільна преса в широкому світі погоджуються, що головна ціль подорожі Хрущова на сесію ОН — зробити себе знову центральною фіґурою на тому зборі, використати форум Об'єднаних Націй для дальшої серії пропаґандивних виступів та підсилити холодну війну. Побоюючись надто яскравих антихрущовських демонстрацій та закликаючи до „поміркованости", „НЙТаймс" пояснює, що Хрущов приїздить до Ню Йорку „законно", задля „розмов, дебат і переговорів". Але в тому то й річ, що так воно не є. Нікіта Хрущов і череда залежних від цього псевдо - прем'єрів і дипломатів приїздять не на те, щоб розмовляти, дебатувати й переговорювати, а щоб виголошувати комуно - пропаґандивні тиради, кричати знову про „генеральне й тотальне" роззброєння та коекзистенцію, підривати й ширити заколот та баламутство. Як ствердив ватиканський орган „Оссерваторе Романо" приїзд Хрущова на сесію Генеральної Асамблеї міг би принести будь-яку користь справі миру й світового правопорядку тільки в тому випадку, коли б його попередили конструктивні дії совєтського уряду в ділянці закордонної політики, коли б той уряд дав докази своєї доброї волі зустрітися з західнім світом „на половині дороги" в справах міжнародного роззброєння й інших проблемах, що становлять предмет хронічного конфлікту. Коли ж такого конструктивного підходу до сучасної міжнародної проблематики збоку Москви немає, а є дальші намагання підкорити собі ввесь світ по лінії російського імперіялізму й комуністичного месіянізму, то ніякої користи з появи збільшеної громади комуністів у палаці Об'єднаних Націй не буде.

Правдиве відношення сил у сучасному світі не зміниться від того, що поруч із Хрущовим появляться на залі і в кулюарах ОН наставлені ним ватажки з усіх опанованих комуністами країн Східньої і Середньої Европи з офіційними титулами прем'єрів або перших секретарів тамошніх комуністичних партій. Поява — внаслідок спеціяльного звернення Хрущова до голів усіх 82-ох членських країн Об'єднаних Націй — індонезійського президента Сукарна, єгипетського президента Нассера, ґанського президента Кваме Нкрумаха може й додасть атракційности цій сесії Асамблеї, дармащо, наприклад, присутність такого Фіделя Кастра ледве чи буде великою честю для тієї установи. Але все це тільки формальні й декоративні моменти, вартісні лише з погляду газетної сенсації. Насправді про долю світу все ще рішають великодержави з своїми велетенськими збройними силами та економічними потенціялами.

І тому перемога Нікіти Хрущова у мобілізуванні „конференції на вершинах" в рямцях Об'єднаних Націй тільки дуже частинна й сумнівна. Бо коли державний секретар Крістіян Гертер назвав ідею верхівної конференції в ОН „цілком нісенітною", а з його поглядом солідаризувались уряди всіх країн, зблокованих в Північно - Атлантійському пакті - Англією та Францією у проводі, і ніхто з західних прем'єрів не приїде, то не вдався плян Хрущова, ще раз обманути лідерів вільного світу й стягнути їх на конференцію, яка ніякою дійсною конференцією не буде. Кожна здорово думаюча людина погодиться з керівниками нюйоркської поліції, які мріють: коби ті небажані гості мерщій від'їхали.

Олімпійські Ігрища 1960

Погашенням символічного олімпійського вогню, під звуки фанфар, сурем і гомін гарматних пострілів закінчилися в неділю 11-го вересня Олімпійські Ігрища у Вічному Місті — столиці Італії Римі, де під гаслом „Швидше, вище, сильніше!" боролися змагуни всього світу за першенство своїх народів.

Принципом, що ліг в основу Олімпійських Ігрищ, є боротьба за першенство найкращих змагунів - аматорів з-поміж кожного народу у вісімнадцятьох галузях спорту. Тому в Олімпійських Ігрищах недопускальна участь змагунів - професіоналістів, що для них спорт є джерелом заробітку чи грошової винагороди. Під час передостанньої — 16-ої Олімпіяди, яка відбулася 1956-го року в Мелбурні, в Австралії, і теперішньої, 17-ої в Римі, цей принцип у великій мірі був порушений допущенням до участи совєтських спортовців, які не є ніякими аматорами, а є змагунами - професіоналістами, сплачуваними й утримуваними державою. Це порушення основного принципу привело до невгідних із реальним станом в аматорському спорті вислідів у попередніх та в теперішніх Олімпійських Ігрищах і причинилося до висунення на перше місце совєтських змагунів як у кількості здобутих медаль, так і в точкуванні. Сьогоднішній фактичний стан такий, що під час Олімпійських Ігрищ 1960 року, як і під час Олімпійських Ігрищ 1956 року, змагуни — аматори вільного світу змагалися з совєтськими професіоналістами і зазнали в цьому змагу неминучої поразки.

З цього погляду треба оцінювати висліди цьогорічних ігрищ, що поставили Совєтський Союз із його 43 золотими, 33 срібними і 30 бронзовими медалями на перше місце, перед іншими народами світу. В такій ситуації З'єдинені Держави Америки зайняли тільки друге місце із 34 золотими, 21 срібною і 13 бронзовими медалями, Італія — третє місце із 13 золотими, 10 срібними і 13 бронзовими медалями і Німеччина — четверте місце із 12 золотими, 19 срібними і -- бронзовими медалями.

Ще треба мати на увазі, що Совєтський Союз виступав на Ігрищах як цілість, і що окремі совєтські республіки, Україна, Білорусь та інші, хоч і були заступлені добрими змагунами, не мали змоги змагатися під своїми національними барвами, і всі їхні осяги пішли на загальний „совєтський" або „російський" рахунок. Це також у великій мірі допомогло Совєтам станути на першомі місці. Тож, за провізоричним ще підрахунком спортовці Української ССР здобули 14 золотих медаль, і якщо б вони виступали були самостійно, то зайняли б напевно третє місце — за ЗДА і Совєтським Союзом.

Свою „перемогу" в Олімпійських Ігрищах приписують совєтські пропаґандисти „перевазі соціялістичного ладу" над капіталістичним, і хваляться нею на різні лади. Змагуни - аматори вільного світу зустріли поразку по-спортовому з бажанням ще наполегливіше працювати, щоб краще підготовитися до чергових, 18-их Ігрищ, які мають відбутися 1964 року в Токіо, в Японії. Але треба дуже сумніватися, чи й тоді повезеться вільному світові перемогти Совєтський Союз, який готується до змагу і виступає у спортових конкуренціях з чужих для духа Олімпійських Ігрищ озицій і настанов.

Совєтське і західнє розуміння спорту — взаємно виключаються. Тому й не може бути ніякої вільної і справжньої конкуренції між ними, як не може бути справжньої коекзистенції між двома протилежними політичними системами, що їх репрезентують вільний Захід і комуністичний Совєтський Союз.

Ярослав З. Пеленський

XI МІЖНАРОДНИЙ КОНҐРЕС ІСТОРИЧНИХ НАУК

(1)

Стокгольм, кінець серпня. — Українська громадськість була поінформована про XI Міжнародний конґрес історичних наук, який відбувся в днях 21 - 28-го вересня ц. р. в Стокгольмі. Складовою частиною цього конґресу була сесія Міжнародної комісії славістичних студій, яка відбулася в старому університетському місті Упсала, в днях 17 - 20-го серпня.

Немає сумніву, що питома вага славістичних студій в їх найширшому розумінні зросла в останньому десятиріччі в дуже поважній мірі. Міжнародний конґрес історичних наук — дуже важливий форум міжнародного обміну дослідами історичної науки. Українська громада зрозуміла питому вагу такого конґресу і уможливила своєю жертвенністю українську участь в ньому. В Конґресі брали участь такі українські вчені і дослідники: проф. Микола Чубатий, д-р Іван Лисяк-Рудницький, д-р Богдан Кентржинський, д-р Богдан Галайчук, д-р Ярослав З. Пеленський, д-р Теодор Мацьків, д-р Юрій Борис і проф. Панас Феденко. В складі 60-членної делеґації СССР був один український вчений, а саме проф. В. О. Голубоцький з Академії Наук УССР. Інших українців в совєтській делеґації не було, а якщо один чи другий і був, то він себе за такого не подавав або й не вважав.

Міжнародна комісія славістичних студій

У програму сесії славістичних студій входили дві українські доповіді, а саме проф. М. Чубатого „Київська Русь і формування трьох східньослов'янських націй" і д-р Б. Кентржинського „Мазепа і Велика північна війна". Доповідь проф. Чубатого виходила з позиції української національної історичної школи М. Грушевського, яку називають теорією „єдиного потоку", що означає наголошення безперервного історичного процесу: від Київської Руси аж до новітнього українства. Доповідь проф. Чубатого викликала дискусійні виступи академиків Тіхомірова і В. Рибакова, які фактично заступали концепцію „триєдинства" Руси, тобто погляд про існування однієї руської народности, з якої щойно в XV сторіччі почали формуватися три відмінні східньо - слов'янські народи, тобто росіяни, українці і білоруси. З уваги на те, що позиції доповідача і дискутантів взаємно виключались, прийшло до очікуваного зудару.

Доповідь д-ра Кентржинського була солідною аналізою політики гетьмана Мазепи на тлі Великої північної війни. Доповідач зосередив свою увагу на зовнішній політиці Мазепи та його заходах і плянах здобути для України якнайбільш самостійну позицію. Він всебічно схарактеризував дуже складну позицію України і гетьмана особисто. В дискусії над доповіддю д-ра Кентржинського виступили з доповнюючими заввагами д-р Галайчук і д-р Мацьків. Проф. Голубоцький намагався пояснити причини зовнішньо - політичної орієнтації Мазепи виключно соціяльно - економічними мотивами. Він заявив, що соціяльна політика Мазепи зустрічала великий спротив і була непопулярна в народі. Як приклади він подав взаємини Мазепи і Січі, повстання Петрика, незадоволення міщанства, селянства і навіть аристократії. Через це перехід Мазепи на сторону Карла XII закінчився, за словами проф. Голубоцького, авантюрою. Я. Пеленський висунув проти цих міркувань ряд застережень, стверджуючи, що повстання Петрика було зумовлене протитурецькою і тим самим антимосковською політичною орієнтацією. Приклад міщанства не дуже стислий тому, що Батурин твердо стояв по боці Мазепи, а його соціяльна політика була подібною до тієї, яка мала місце в інших европейських країнах. Конфлікти Мазепи з Запоріжжям були зумовлені його довгорічною проросійською політикою. Січ станула по боці Мазепи і боролася проти царського війська.

Д-р Лисяк-Рудницький, д-р Галайчук, д-р Кентржинський, д-р Мацьків і проф. Феденко брали живу участь в дискусії над доповідями проф. О. Галецького („Проблема федералізму в історії Східньої і Центральної Европи"), К. Сельнеса („Пограничні конфлікти між Норвеґією і Росією"), М. Берната („Семигородські румуни в плянуванні віденських центральних установ в другій половині 18-го сторіччя"), і Г. Яблоновського („Інтелектуальні течії в Росії в другій половині 18-го сторіччя"). Широку дискусію викликала доповідь німецького історика Е. Гельцле „Проблема війни в російській революції 1917-го року". Професор Сідоров з московського університету і також ряд східньонімецьких дискутантів намагалися у відомий спосіб звеличати історичну ролю Леніна і зробити з Жовтневої революції одиноку вихідну базу для всякої поточної історії. Ці й подібні намагання були спростовані дискусійним виступом д-ра Лисяка-Рудницького, який відмітив, що російська революція не відбулася згідно з марксистською схемою і що в її оцінці треба говорити не так про „народну революцію", як про насильне захоплення влади партією професійних революціонерів. В центрі уваги Леніна стояла власне проблема здобуття влади, за всяку ціну і всіма можливими засобами.

Треба ствердити, що в одному з своїх дискусійних виступів академік М. Тіхоміров підкреслив вклад українських вчених і культурних діячів в розвиток культури на території російської імперії у 18 сторіччі, в той час, коли західні представники цей аспект цілковито промовчували, розглядаючи тогочасну російську культуру як інтеґральну цілість. При цій нагоді варто пригадати, що західнє сходознавство, а зокрема американське, іде совєтському в значній мірі назустріч, не присвячуючи українському аспектові не тільки належного йому місця, але в багатьох випадках прямо іґноруючи його. Це в значній мірі полегшує особам, відповідальним за совєтську культурну політику приховувати українську проблематику.

Можна було відзначити дуже активні намагання наукових представників СССР розбудувати свої впливи в Міжнародній комісії славістичних студій. Проф. Рибаков висловлював своє невдоволення з факту неприсутности представників слов'янських держав на славістичній сесії і домагався, щоб на наступній сесії доповіді від представників с л о в' я нських держав були включені в програму.

Українські доповіді, а також дискусійні виступи були позитивним вкладом у праці Міжнародної комісії славістичних студій. Вони виказали, що українська наука на чужині має великі завдання, зокрема в тих ділянках сходознавства і українознавства, які не можуть з політичних причин бути предметом дослідів в УССР, але також розходяться з політичними вимогами певних кол західнього сходознавства.

Іван Кальмук

З ПОДОРОЖІ ПО УКРАЇНІ

(6)

З Печерської Лаври поїхали ми на Володимирову гору, де стоїть високий пам'ятник св. Володимира. Переходячи біля лавок і фонтанів, обсаджених квітами, побачили ми на одній з лавок молоду жінку з великими ножицями підстригати живопліт. Вона їла окрасць сухого хліба і попивала його водою. Я побажав їй „смачного", завваживши, що смачніший був би цей хліб з ковбасою або з сиром. Вона подивилася на мене здивовано і заявила, що це було б для неї не легко, бо кілограм ковбаси коштує 29 рублів, а вона заробляє всього 275 рублів на місяць. Хотіла сказати ще щось, але надійшов гурт людей, і ми перервали розмову. Коли люди відійшли, я запитав її про дітей, здебільша дівчат 9 - 10 років, що допомагали їй підстригати траву, скільки їм за це платять. Жінка відповіла, що це все піонери, і що вони мусять тут працювати задурно, бо інакше не зможуть закінчити навчання у школі. Почала розпитувати про Америку, про те, як там живеться українцям, але я попрощався, щоб не наражати її на небезпеку за розмову зі мною.

Пароплавом до Канева

Зійшли ми до міста, знов на Хрещатик і потім на бульвар Шевченка, де посередині стоїть високий пам'ятник Ленінові, зроблений з червоного мармуру й бронзи. Бульваром перейшли до парку Шевченка з великим і гарним пам'ятником великому Кобзареві. В парку була багато людей — старі відпочивали на лавках, а діти бавилися. Діти оточили нашу групу і, довідавшись, що ми американці, стали просити ґуми до жування — джу ґам. Не маючи вже ґуми, бо ввесь наш запас перед тим уже вичерпався, ми накупили дітям морозива і зняли їх на фільм.

Наступного дня ми взяли квитки на пароплав і поїхали Дніпром до Канева. Їхали 14 годин, від 6-ої вечора до 8-ої ранку. Подорож була дуже цікава не тільки з огляду на красвиди, але й на розмови з совєтськими людьми. Береги Дніпра прекрасні з білими пляжами по одному боці і зеленими горами по другому. Понад берегами біленькі хатки, здебільша під солом'яними стріхами, і де-не-де вітряки.

Ми з дружиною оглядали все це через далековиди і розмовляли між собою по-українськи. Почувши нашу розмову, до нас підійшла молода дівчина, як виявилося потім, ленінґрадка, і запитала ламаною українською мовою, чи ми не туристи. Здивувалася, чому я не вмію говорити по-російськи. Я сказав їй, що російську мову розумію, але говорити не можу, бо я українець і хоч живу вже 5 7років в Америці, своєї мови не забув і крім неї говорю ще англійською та німецькою. Ще сказав їй, що в ЗДА українських книжок і газет більше, як я їх бачив у Києві.

Коли потемніло, я почав співати „Реве та стогне", і до мого співу зразу ж приєдналися деякі пасажири. Мене обступила група людей, які почали розпитувати про У-2, про президента Айзенгавера, про те, чи буде війна. Я заявив, що на всі ці питання могли б відповісти хіба тільки дипломати, я ж малий чоловік, робітник, що приїхав у гостину до Рідного Краю, щоб побачити Дніпро, про який багато читав, і місяць на українському небі, про якого у пісні Шевченка співається. Ще сказав я, що такої краси, як в Україні немає ніде, і, хоч моєю країною є тепер Америка, все ж мій рідний край тут, де я народився, і я щасливий, що можу його оглядати на старі літа. „То ви патріот! — заявив мені один з присутніх. — Кожен чоловік є патріотом свого рідного краю. Коли питали Хрущова, чи Ню Йорк гарний, то він відповів, що гарний, але Москва краща, і, якби мене спитали що краще — Київ чи Москва, то я відповів би, що Київ . . ."

Сходячи з покладу пароплаву до ресторану, в кутках і по коридорах бачили м изпотомлених і виснажених селян колгоспників із дітьми, які лежали покотом на залізних плитах з мішками муки і печеного хліба. Цей образ був великим контрастом до пишновлаштованого корабельного ресторану, де зібралися туристи і пасажири. Там також почали мене просити, щоб я розказав про Америку. Я заявив, що перше треба випити, і приніс із своєї каюти дві пляшки грузинського коняку, ковбаси та булочок. Один з матросів приніс келішки, і ми всі випили й закусили ковбасою. Розмова в гурті стала жвавішою і веселішою. Було всіх 17 чоловіків і дві жінки — одна із Ленінґраду й одна зі Львова. Між чоловіками був помічник капітана корабля, лікар і якийсь, мабуть, кореспондент з фотокамерою, який усе записував і найбільше ставив питань. Він сказав, що в Києві живе український поет з Америки Тарнавський .

Під час розмови розпитували мене найбільше про те, як живуть в Америці люди, скільки заробляють, чому ненавидять і переслідують неґрів і т. ін. Ще розпитували про українські школи, товариства, організації, часописи.

● **Франція заповіла**, що 15-го жовтня ц. р. переведе третій з черги штучний вибух атомової бомби на Сагарі. Цим разом цей експеримент відбудеться під землею.

ЗБУНТОВАНИЙ ЕШЕЛОН

Був це, мабуть, звичайний совєтський ешелон — 50, а може й 60 збитих з дощок вагонів - „теплушок", переповнених молоддю, що від станції до станції, вже другий тиждень з гуркотом котились по рейках на „цілинні землі". Уся дальша історія, зв'язана з цим ешелоном, очевидно, типова для настроїв, якими живе тепер підсовєтська трудова молодь, і тому варто присвятити їй окрему увагу.

Отже, ешелон ішов у Павлоград. У напхом-напханих вагонах їхали так звані механізатори — трактористи і комбайнери, д е м о б ілізовані вояки й підстаршини, учні середніх шкіл, студенти — їхали на жнива до казахстанських колгоспів і радгоспів. Уже далеко позаду залишився Урал . . . За вікнами тягнулась нескінченна похмура сибірська рівнина.

Тим часом у Павлограді поспішно готувалися до зустрічі. Десь коло 6-ої години ранку в мешканнях павлоградських партійних керівників пронизливо задзвонили телефони. Всіх їх запрошував негайно до себе начальник обласного управління МВД, полковник П. Русін.

Нарада, скликана в таку незвичайну пору, тривала недовго. Русін поінформував присутніх про суть справи, доповів про заходи, намічені в МВД, і дістав апробату на їх здійснення.

За встановленим ритуалом, перед прибуттям „добровольців" на місця роботи місцеве начальство стягає до залізничого двірця „маси трудящих" з червоними прапорами й транспарентами і влаштовує урочисті мітинґи, на яких виголошується полум'яні вітальні промови. Цим разом було інакше. Перед прибуттям поїзду до павлоградського двірця стягнено не „маси трудящих", а всі наявні сили міліції при повній зброї, і не встигли вагони з „добровольцями" зупинитись біля перону, як усе заворушилось. З наказу начальника МВД Русіна перший і третій вагони відразу ж заблькoвано, після чого всіх пасажирів — 124 особи — повиганяли на перон, а з перону завантажили в авта і під ескортою міліції доставили на широке подвір'я МГБ.

Полковник Русін став перед заарештованими, оглянув їх суворим поглядом і сказав:

— Нам відомо, що на трасі, якою проходив ешелон, пограбовано крамницю і мешкання залізничого службовця. За даними міліції, сліди вели до ваших вагонів. У кого є крадені речі — викладайте!

Дальшу огидну сцену кореспондент московських „Ізвєстій" з 28-го серпня ц. р., очевидно, старається максимально злагіднити. Двома словами згадує він про вамішання, а далі й обурення, що охопило „добровольців". Згадує мимохідь і про ганебний трус - ревізію, що його провела міліція серед демобілізованих вояків і студентів, „не зважаючи на відсутність санкції прокурора". Отже, постарався представити він усе це як протизаконний акт, учинений начальником МГБ на власну руку, дармащо павлоградські партійні керівники плян його „операції" вранці того дня одноголосно ухвалили.

Але справа не в тому, що начальник МВД діяв, не порозумівшись з прокурором, не в тому, чи знайшли міліціонери пограбовані в крамниці продукти. І навіть не в ганебному трактуванні „добровольців", яких у щоденній пресі не називають інакше як „герої" та „аванґард будівничих комунізму". Справа в тому, що московський кореспондент „Ізвєстій" шахрує, крутить і підносить тільки малий краєчок завіси над цією історією.

Бо напевно не так воно просто все було, як намагається він змалювати. І недурно оправдувався після всього того досвідчений у таких ділах полковник Русін: „А що ж я мав робити? У мене не було іншого виходу . . ."

З усього виходить, що ешелон, історію якого розповідаємо — збунтувався в дорезі на цілинні землі. Напхані у вагонах голодні люди вирішили, що досить з них внущання, і не лише розгромили крамницю і потрусили мешкання якогось партійного ке-

(Закінчення на ст. 3-ій)

Ю. П.

ЗВІДКІЛЯ ВЗЯЛИСЯ УКРАЇНЦІ?

Не раз, особливо в останньому часі, приходиться зустрічатися з думкою людей, може не стислих науковців, але людей, які наукою цікавляться, що українці, як нація вже цілковито сформована, мусіла звідкись прийти. Більшість уявляє собі заселення земель, як зміну помешкання: одні відходять, а на порожні місця приходять інші. Ця думка давніше панувала і в науці, тому напр. ще на початку 20-го століття відомий вчений-славіст Любор Нідерле („Слов. Стар." I-I 314) полемізуючи з німцем Оттом Кремером, який доводив, що оселі кельтів сягали Дніпра, з обуренням питав: „А де ж місце слов'ян? Тим часом у дійсності, як вказують географічні назви, деякі свідчення стародавних авторів і дані археологічні — на тих самих землях не раз мешкали поруч різні племена.

Заселення України, положеної на шляху з Азії до Европи і навпаки, відбувалось дуже довго і осідали там численні, етнічно різні, племена, які пізніше або частинно відходили і лишалися, мішалися з давніми мешканцями, приймали їх мову, культуру, релігію, давали дещо з свого й у той спосіб повстала українська нація. Процес цей відбувається й тепер, бо й тепер на наших землях оселюються асимільовані слов'янами фіни та поодинокі родини з народів Азії.

Назви деяких річок та археологічні знахідки вказують на присутність у нас у найдавніших часах праугрофінів. — Напр. назва річки Моства (доплив Прип'яти, Волинь) ідентична з назвою Москва і зустрічається теж у Німеччині. Назва річки „Боложівка" (на Крем'янеччині) того самого кореня, що „Волга" (Лер-Сплавінський). Вже в 1-му віці після народж. Христа фінів у нас не було, бо Птоломей згадує про них на землях приблизно теперішньої Литви. Сліди фінів у нас незначні, але помітні в назвах деяких річок, тканинах (пояси-крайки), вишивках.

Більше відомостей маємо про мешканців середньої течії Дніпра, де археологія викрила так звану „Трипільську культуру", що, як думають, належала народові близькому грекам. Геродот згадує плем'я гелонів, пів-греків, пів-скитів, яке, як вказують деякі географічні назви, мешкало в околицях Києва та на півн.-захід і захід від нього. Тому дуже правдоподібно, що спалене королем персів Дарієм у 413 році перед Христом місто Гелон було Києвом. Маємо в українській мові дуже численні грецькі слова, які прийшли до нас у різні часи — дещо мусіло лишитись від гелонів, дещо прийшло з грецьких колоній над Чорним морем, дещо від тракійців, пізніше з Візантії й нарешті в наші часи з Заходу. Можна думати, що такі слова як небо, муха, криниця, черешня — дуже давні й залишились від гелонів.

Крім гелонів згадує Геродот на Україні ще скитів і сігіннів, що кочували „на північ від Дунаю".

Скифи, які початково були панами в степах, мусіли уступитися перед сарматами, але сліди їх лишилися в антропологічному типі, мові, тощо. — Про сігіннів Геродот пише, що вони меди й що медів давніше звали аріями. Від сігіннів, а може від сарматів, що були того ж кореня, на нашу думку, походить назва Україна, що значить „країна арійців)." Це підтверджує той факт, що на схід. границі степу й лісів знаходимо країну Ур-ал, з тим самим халд. коренем „Uhr", що значить „країна" та урало-алтайським „алт", що значить „золото". Не треба забувати, що степи були для кочових надів не перешкодою, а добрим шляхом сполуки. Тому кочовики називали західню границю степу по імені мешканців Укр (з Uhr) аріна — країною арійців а східню Урал — країною алтайців (золота).

Можливо, що слідом сігіннів лишилась в нас назва металю мідь, та назви сіл Великий і малий Мидськ (Волинь), де у неоліті добувано самородну мідь. Правдоподібні нащадки сігіннів — цигани ще й досі відомі, як ковалі міді.

Так само за відомостями з археології коло 110 р. перед нар. Христа перейшло з заходу на східній беріг Буга лужицька культура, яка, правдоподібно, належала венетам. Посовуючись на схід, вона на границі з степом зустрінулася з скитською культурою („Висоцька культура"). На північ від Дунаю, в Галичині мешкали даки, які над Дністром мали місто H a e l y s чи H a l y z, дуже правдоподібно пізніший Галич. У половині 3-го віку перед нар. Христа, прийшли до Галичини завойовники — бастарни (кельтський нарід). Хоч пізніше вони виселились з Галичини на римські землі, але їх сліди помітні. Сама назва Галичина, як думає проф. Л. Нідерле, походить від назви галатів (галатос по старокельтськи значить відважний). У тому ж часі на Волині бачимо кельтів певкинів, костобоків, карпіянів. У Птоломея тоді ж маємо неясну згадку правдоподібно про слов'янське плем'я трансмонтанів (центральна Волинь), що у перекладі з латинської мови значить „загорці". У вказаному місці дійсно й тепер знаходяться два села Загорці, треба думати — залишки згаданого племени трансмонтанів — загорців.

У 107 р. після нар. Христа приходить на Україну значна імміґраційна хвиля. Римський імператор Траян у 106-107 рр. розгромив державу даків і даки, гети і мези та інші племена з над Дунаю рятувались втечею на північ — за Карпати і над Дніпро. Їх впливи, як це досконало видно при порівнянні різьби на верхніх звоях колюмни Траяна в Римі, дуже помітні напр. в українському народньому одязі. Можливо, що вони принесли над Дніпро леґенду про св. ап. Андрія, який проповідував над Дунаєм. Пам'ять про „віки Траяні" зберегло „Слово про похід Ігоря". Залишилися після них назви осель, як Гнідава, Лідава, Молдава, Мизів, Мизоч (Волинь), а навіть досі зустрічаємо корінь дак- у деяких українських прізвищах, як Дакура, Дацюк, Дацкевич, Дачишин тощо.

У 11-му віці після нар. Христа прийшли до нас німці-ґоти, які поділилися на остґотів за Дніпром і над Дніпром і візіґотів над Дністром, на Волині, над Тетеревом і Богом. Ґоти прийняли християнство в формі аріянства й хоч внедовзі вийшли (візіґоти дійшли аж до Еспанії), аріянство існувало у нас, як свідчить араб аль-Масуді, ще за князя Дира й напевно перетривало до кн. Володимира. Через південні степи перейшли роксоляни, за ними гуни, які витиснули остґотів.

У 4-ому віці після І. Хр. у Прокопія Кесарійського знаходимо першу певну звістку про слов'ян. Він згадує слов'ян, що займають болота Прип'яти і Волинь та кельтське плем'я антів на південь від них до берегів Чорного моря, де пізніше бачимо тиверців та уличів. В тому часі кельти, як

(Продовження на ст. 4-ій)

КОНВЕНЦІЙНИЙ КОНЦЕРТ ЛІҐИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В НЮ ЙОРКУ

I.

Слухач, який дня 4-го вересня зайшов на елеґантну залю Гантер коледжу в Ню Йорку, мимоволі заразився святочним настроєм. Йому, з програмою в руці, було легко приготовитися до очікуваних продукцій. Впадало в очі, що Управі Ліґи Української Молоді залежало на тому, щоб гарно представити українську культуру, а особливо українську музичну творчість. Почесне місце в програмі займала т. зв. фестивальна оркестра з найнятих музиків під управою талановитого українського дириґента п. Івана Задорожного. Можливо, що програма в послідню хвилю зазнала якихсь перемін, бо програму відкривав якийсь невідомий оркестровий твір п. н.: увертюра. Показалося, що замість Увертюри українського композитора, якого твір був би на місці, відограно увертюру італ. композитора Россіні: Сорока-злодійка, чи щось інше.

І аж поява баритона п. Рейнаровича, що відспівав при супроводі оркестри Лисенкове „Ой, Дніпре", при досить тяжкувато зоркестрованому супроводі, дала українську печатку цьому концертові, який пізніше помимо Тореадорової арії з опери „Кармен" та арії з опери „Тоска", які відспівала пані Лисогір, був цілком українським. П. Рейнарович представив себе співаком солідної музичної ерудиції а богатий та свіжий голос допоміг йому виявити себе талановитим інтерпретатором.

Цілковито несподіваним був виступ танкового ансамблю Івана Флиса. Не тільки, що члени цієї групи давали, хоч може не все з однаковим успіхом, пантомінну акцію в спілці з акордіоністом Томою Шепком. Вони вповні естетично віддали характер чудово зоркестрованої танкової музики і без сумніву дали глядачові приємність. Хоч були різні назви танків, які крім косарів та гуцулки були характером музики до себе подібні і звучали як козачки, однак чудове опрацювання музики (проф. О. Берником), а ще більше опрацьовання і креація танкових „ситуацій" давали глядачеві все нові враження. Він мимоволі зрозумів, що за кілька десятків літ український танок в Америці зробив велетенські успіхи.

Другу частину програми відкрив симфонічний Аркан Павла Печеніґи-Углицького. Хоч цей твір не є побудований згідно з сучасними музичними засобами, а використовує менше яркі але відомі мелодії народнього аркана, він завдяки віртуозівській техніці оркестрового виразу та гладкій проґресії музичної думки викликав додатнє враження. Цей твір втримається як вартісне надбання української симфонічної літератури.

Пані Лисогір відспівала майстерно та „з великим віддихом" арію з „Тоски", все ж таки вершком її виступу і чи не цілого концерту була арія з опери „Івасик Телесик" Миколи Фоменка. Цей твір написаний майстром оркестри і тонким знавцем людського голосу. Не тільки рух та гармонічна мережка твору, але життя та контрасти в брилянтній оркестровій партії і цілковите її стояння з партією голосу дають виконавцям а тим самим і слухачеві повне задоволення. Слухач, що не знає опери, не надто добре, хоч не має це значення, — здає собі справу, в якому місці опери є поміщений цей чудовий епізод. Він мимоволі думає про нам відому і все свіжу назву, про ті залізні зуби, які зробив відьмі коваль і про ту пісню, якою Івасик просить гусей: „гуси, гуси, гусенятка, возьміть мене на крилятка..."

Хоч часами розчарувала, але дуже часто подавала всі ознаки інтеліґентного обдумання та шукання за новим виразом та відчуттям, танкова група під управою Теда Карпюка. Автор цієї статті може помилятися, думаючи, що акордіон, інструмент, що є уліпшенням давньої ручної гармонії, піддає українцеві різні несмачні асоціяції. Все ж цей інструмент, подібно, як електронічні органи, здобув собі в музичній практиці свойого роду право громадянства. Однак на українському концерті, ще до того такому, що частинно репрезентував українську музику, хоч би і легкої якости — цей інструмент не є на місці. І хоч автор цієї статті подивляє майстерність гри п. Томи Шепка, який зі смаком та талантом був свойого роду зв'язковим звеном танків у групі п. Флиса, він волів би, щоб для українських репрезентативних продукцій цей інструмент був поставлений якнайбільше в тіні. Акордіон не має до українських музичних традицій ніякого відношення. Група п. Теда Карпюка танцювала до музики, виконуваної на акордіоні п. Йосипа Врубеля, який вив'язувався зі своєї ролі дуже добре, однак по мистецьки приладжена музика навіть для дуже малого музичного ансамблю уживаних українцями інструментів, дали б корисніше враження.

Достойним закінченням концерту було випровадження кантати „Б'ють пороги" — Павла Печеніґи-Углицького. Хоч хор столичної области не був достаточно великий, все таки виконання цього великого 18-мінутового твору, було старанне, а солісти пані Марія Лисогір, Марія Боднар, Ольга Масаковська і панове Лев Рейнарович, Мирон Кушнір та Юліян Духнич додали звучанню твору чару та контрастів. Разом з оркестрою цей твір кожний раз оставляє монументальне враження, яке позволяє слухачеві забути нерівність у презентації тематичного матеріялу, особливо менше цікавої початкової теми і трохи законвенційної фуґи. Треба однак підчеркнути, що цей твір захоплює деякими драматичними, а ще більше ліричними моментами в дусі геніяльного тексту Т. Шевченка. І випровадження цього все таки важного українського музичного твору є великим подвигом не тільки дуже доброго організатора музики дириґента п. Івана Задорожного, але і організації в Америці роджених українців — Ліґи Української Молоді в Америці. Поправно з оркестрою відспіваний національний гимн переконував слухача, що дійсно „ще не вмерла Україна, ні слава ні воля"... На жаль, було мало публіки, а з тої публіки, що могла б морально піддержати успішні старання тих, які України ніколи не бачили, були тільки деякі одиниці. Рефлексії та думки автора цієї статті просяться на папір, але читач повинен сам прийти до відповідних заключень і заняти в тій справі своє власне та чесне становище.

Роман Придаткевич

II.

4-го вересня ц. р., в концертовій залі Гантер коледжу з нагоди чергової конвенції відбувся концерт.

Цей концерт був настільки цікаво і солідно побудований, що його слід вважати не тільки небуденним, але й надзвичайним явищем в житті нашої нюйоркської громади. Програма була зложена з прегарної танкової групи під проводом відомих балетмайстрів п. п. Флиса і Карплюка, метрополітального мішаного хору і симфонічної оркестри під керівництвом гол. дириґента нюйоркського хору „Думка" Івана Задорожного, оперових солістів Марії Лисогір (Сити сентер опера), Лева Рейнаровича, (колишн. соліста Львівської опери) і соліста на акордеоні Шепка.

Крім того на сцені під час антрактів перед завісою на живих моделях показувано чарівні народні вбрання різних українських місцевостей, які численна авдиторія ентузіястично оплескувала. Програма за чергою виконувалася в такий спосіб:

Оперова співачка Марія Боднар (сопран) в супроводі симф. оркестри виконала американський національний гимн. Симф. оркестра під дириґентурою Задорожного виконала одну з Россінієвих оперових увертюр. Слідуючою точкою був Лев Рейнарович (баритон), який виконав в супроводі оркестри „Ой Дніпре, мій Дніпре" — Лисенка, і куплети Тореадора із оп. „Кармен" — Бізе. Все це дуже парадно звучало, голос Рейнаровича добре і міцно лунав у великій залі коледжу.

Закінчився перший відділ гарним виступом танкового ансамблю з оркестрою, який виконував уложену п. Шепком, майстерно інструментовану проф. Берником, в прегарній хореографії п. Флиса Українську Сюїту, яку авдиторія прийняла бурхливими оплесками.

Другий відділ почався виступом оркестри, яка виконала блискучий Аркан Печеніги - Углицького, — так гарно інтерпретований дириґентом Задорожним. Далі за порядком програми виступали солісти співаки. Прегарний сопран Марія Лисогір виконала два оперові фрагменти а) з опери „Тоска — Пуччіні і в) з опери „Івасик - Телесик" — автора цих рядків. Мушу з приємністю висловити свою подяку і п. Лисогір і дириґентові Задорожному за майстерне виконання мого твору, це тим більше, що в розпорядженні солістки і особливо дириґента було дуже мало часу для проб, і не був повний склад оркестри, що його вимагала партитура.

Слідуючою точкою був часто виконуваний, але по якості безсмертний дует Карася і Одарки з „Запорожця за Дунаєм" Гулака-Артемовського. Його подано в найкращих оперових традиціях і благородному стилі притаманному саме цій опері. Він мав великий і цілком заслужений успіх.

Закінчився концерт, після повторного також дуже цікавого, танкового ансамблю, монументальною кантатою Печеніги - Углицького: „Б'ють пороги" для хору і оркестри. Хоч покійному композиторові була (я думаю) відома славетна кантата Лисенка до цих слів, він сміливо виступив зі своєю музикою і витримав сильну конкуренцію.

Український нарід не забуде також і його музичної інтерпретації цього геніяльного Шевченківського твору. Враження в мене, який перший раз її чув, було досить яскраве, а часом глибоке.

Дириґентові Задорожному, не дивлячись на несприятливі умови, (спека, нереґулярне відвідування співаками хору проб), вдалося в цій кантаті розкрити образ величі Запорізької Січі. Досить добре співав хор в повному мистецькому контакті з оркестрою, дуже добре співали солісти: М. Лисогір, М. Боднар, О. Масаковська, Л. Рейнарович, М. Кушнір, Ю. Духнич.

Користаючи з нагоди хочу сказати декілька слів про Івана Задорожного. Це один з представників молодої ґенерації музичних мистців Західньої України. Маючи внутрішню і зовнішню мистецьку культуру, вищу фахову музичну освіту, добрий голос, Задорожний, без огляду на свій покищо не довгий творчий шлях, вже має міцний досвід як хормайстер, симфонічний і оперовий дириґент, соліст - співак (баритон) і теоретик. Наше еміґрантське життя на жаль, для всіх нас, і зокрема для Задорожного, склалося так, що він не дивлячись на всі свої обдаровання і природний хист до дириґентури, ще не мав можливости показати перед нашою громадою свого справжнього мистецького обличчя.

Не дивлячись на те, що він приїхав до Америки в 1949 р., ми тільки в останніх роках вже двічі бачимо його в Ню Йорку як керівника солідних концертів, які він провів з дуже великим успіхом. Адміністрація нашого хору „Думка" в цьому році запросила Задорожного на посаду свого головного дириґента.

Таким чином в цьому році Задорожний нарешті перебере відповідальну посаду музичного керівника важливої мистецької ланки в Ню Йорку.

Вітаючи появу в нас Задорожного, мусимо вжити всіх заходів, щоб влегшити йому переїзд з Байону, де він під тиском життьових вимог змушений задоволитися скромною працею в невеличкому хорі. Те, що він робить тепер в Байоні, може робити інший дириґент. Задорожний потрібен в центрі, в Ню Йорку.

Микола Фоменко

ЗБУНТОВАНИЙ ЕШЕЛОН

(Продовження зі стор. 2)

рівника, як твердить кореспондент, але наробили такого шуму, зчинили такий переполох по всій залізничій лінії, що в Павлограді і, мабуть, ще деінде постала серед представників влади паніка. Адже сам кореспондент признається далі, що дижурні станцій, через які проходив ешелон, передавали телефонічно по лінії алярмуючі вістки. „Будьте насторожі!" — попереджали з Кулунди. — „Вважайте!" — перестерігали з Карасука. А з 127-го полустанку і з Славгороду повідомили „ще про якісь події" — як скромно недоговорює кореспондент. Були там напевно й інші тривожні вістки, і все це в цілості становило те, що в людській мові називається бунтом. Бунтом безправних, покривджених і зголоднілих в довгій дорозі людей, відірваних від рідних і везених на рабську працю в дику пустелю.

Треба думати, що цю голосну справу годі було замовчати так, як замовчується в Совєтському Союзі все, що невигідне для режиму. І московський кореспондент дістав спеціяльне завдання відповідно її оформити, представити, як прикрий, але дрібний інцидент, в якому завинили всі хто завгодно, тільки не „добровольці" — станційні дижурні, команданти міліції чи й навіть начальник обласного МВД.

Треба думати також, що на подвір'ї павлоградського МВД трусом - ревізією не скінчилось. Ешелон з 50-60 вагонів, що з гуркотом котився по сибірському степу, наганяючи жах на охоронців режиму „дуже поважна в совєтських умовах справа, щоб скінчилась вона самим лише трусом. Бо коли здемобілізовані вояки і підстаршини, студенти і робітники розбивають крамниці і, за рецептою Маркса - Леніна, „грабують награбоване" — це в мирному часі дуже лихий симптом для пануючого режиму.

В. С-ко

● **Дирекція Видавничої Спілки „Новий Шлях" у Вінніпегу** наймену(ва)ла своїм екзекутивним директором інж. Омеляна Тарнавського, кол. директора Видавничої Спілки „Українське Видавництво" в 1942—1945 рр. і в останніх чотирьох роках члена дирекції Видавничої Спілки „Вільна Преса" в Торонті й адміністратора часопису „Вільне Слово". Інж. О. Тарнавський перейняв виконування своїх обов'язків з днем 22-го серпня 1960 р.

Українське весілля у Филаделфії

Филаделфія. — В суботу, дня 10 вересня ц. р. відбулося тут в Церкві Христа Царя на Найставні вінчання мґра Омеляна Хабурського з Торонта з п-ною Зеновією Кохановською, донькою відомих українських громадян з Филаделфії Стефанії й інж. Зенона Кохановських. Обряду вінчання довершив парох згаданої Церкви Впр. о. Василь Головінський в сослуженні Всч. о. Степана Хабурського, стрийка молодого, й о. Павла Шиманського, і в цій урочистості взяло участь кількасот свояків, кревних і гостей обидвох родин із Филаделфії, Торонта й інших міст ЗДА і Канади. Під час благословення молодих батьками, що згідно з українською традицією відбулося в домі молодої, був прочитаний лист матері молодого Олени з Рудницьких Хабурської, надісланий з України з благословенням для молодих і з побажанням працювати на добро і для слави Батьківщини. Після вінчання відбулося весільне прийняття в залі готелю Каза Конті, в якому взяло участь коло 300 осіб і під час якого були виголошені вітальні промови і від родини і від Пласту та студентських організацій, активними членами яких були і залишилися новоодружені Зеновія і Омелян Хабурські. Весілля відбувалося в українському стилі: усі п'ять дружок були зодягнені у проєктовані п-нею Марією Курц стилеві українські сукні з полтавськими мотивами і кожна з них мала китицю з волосся і польових цвітів — колосся і польових цвітів — ному покуті стояли три оригінальні українські короваї — подільський і полтавський й один із деревцем. Про історію і символіку українського короваю поінформувала присутніх п-ні інж. Стефанія Пушкар і п-на Хомин переказала цю інформацію англійською мовою для американських гостей. Проводив під час прийняття, як староста, ред. Богдан Кравців.

Школа Українознавства в будинку публічної школи у Филаделфії

Приміщення для шкіл українознавства — це проблема першої ваги в кожній українській громаді. Звичайно школи українознавства мають невідповідне приміщення, в клюбових домах або в непідхожих для навчання опущених будівлях при парафіях. Ця вбогість приміщення шкіл українознавства не лише принижує можливості навчання, але теж принижує саму вартість предмету навчання в дитини. Дитина, як і вчитель позбавлена тієї вигоди, що її має в щоденній школі, мусить дещо жертвувати, щоб відвідувати школу українознавства. Невідповідне приміщення школи створює в дитині відчуття, що предмети українознавства меншевартісні за ті предмети, що вона їх вивчає в щоденній школі.

Тому то велике діло зробила українська громада у Північній дільниці Филаделфії, так званій Лоґан, домігшися в минулому шкільному році змоги користуватися приміщенням публічної школи. За посередництвом і на інтервенцію ЗУАДКомітету Школа Українознавства в дільниці Лоґан у Филаделфії дістала для вжитку шість кляс, разом з великою їдальнею і рекреаційною залею в одній із кращих публічних шкіл, що міщується при Ліндлей Евню, між 17 і 18 вулицями. Понад сто українських дітей мали змогу в попередньому шкільному році вчитися предметів українознавства у простірних, соняшних залях репрезентативного шкільного будинку. Це приміщення дало змогу вчителям підняти рівень навчання, а в дітей піднеслося почуття вартости і достойности предметів українознавства. В цьому році Школа Українознавства в дільниці Лоґан у Филаделфії буде знову приміщена в тому ж будинку публічної школи при Ліндлей Евню. На письмову заяву суперінтендант публічних шкіл у Филаделфії признав за Школою Українознавства в Північній Филаделфії право користуватись приміщенням публічної школи Лоґан у шкільному році 1960/61. Школа ця починає свої зайняття в суботу 17-го вересня 1960 р., о год. 9 ранку. Всі учні, які відвідували цю школу попереднього року, повинні в той день явитися в школі. Приймаються теж записи нових учнів, як теж записи першоклясників. Школа починає в цьому році вищий курс, на рівені середньої школи (гайскулу). Учні, які покінчили в попередньому році школу, мають змогу вписатися на цей вищий курс, який закінчується матуральним іспитом і дипломом.

Школа Українознавства в дільниці Лоґан, де скупчилось найбільше число українців, стала важливим научним осередком, в якому виховуються нові громадяни, нові члени українського громадянства. Українці Филаделфії, головно мешканці дільниці Лоґан, повинні пітримати цю нашу школує, всі українські батьки повинні післати своїх дітей, щоб вони в найкращих обставинах у простірних соняшних залях під проводом фахових вчителів та юрисдикцією Шкільної Ради вивчали рідну мову, історію і традицію.

Т.

Ніксон пропонує організувати наукові дослідні інститути

Вашинґтон. — Віце-президент Ричард М. Ніксон видав окрему книжечку, яку назвав „Науковою революцією", і в ній пропонує, щоб федеральний уряд зайнявся організацією наукових дослідних інститутів. Ці інститути організаційно були б подібні до Інституту для заавансованих студій в Принстоні, Н. Дж., тільки вони були б обмежені до дослідів в ділянці фізики, і були б незалежними центрами наукового досліду. Члени інституту не виконували б професорської ані будь-якої іншої адміністраційної праці, тільки весь свій час присвятили б науковим дослідам. Вони не були б урядовими інститутами. Уряд давав би частину фондів на їх утримання, а решту грошей призначали б стейти, приватний промисл і добродійні фундації. Ніксон написав цю книжечку на основі матеріялів, які йому приготовила окрема група наукових дорадників, що працює коло віце-президента. Пресовий секретар Ніксона Герберт Дж. Кляйн заявив, що головно жінки - виборці рішатимуть про перемогу кандидатів у президентських виборах. На думку Ніксона, вони допоможуть йому виграти цьогорічні вибори. Ніксон основує свою віру на основі переведених опитувань. Жінки уважають Ніксона за єдину особу, яка зможе з успіхом протиставитися совєтському прем'єрові Нікіті Хрущову.

● **8-го вересня** арґентинський уряд відкликав свого дипломатичного представника з Куби. Покищо не є відомо, чи амбасадор вернеться ще на Кубу.

ФОНД НАГЛОЇ ПОТРЕБИ

У „Трибуні УНСоюзу", що появилася з датою вівтірка, 7-го червня, був уперше проголошений заклик Головного Уряду УНСоюзу в справі створення при УНСоюзі Фонду Наглої Потреби, що має на меті заздалегідь придбати можливо найбільшу суму „на рятунок життя і волі українців на випадок всенаціональної загрози чи тривоги". Уже в перших днях після проголошення цієї акції, до Головної Канцелярії УНСоюзу та до Редакції „Свободи" почали напливати не тільки голоси ентузіястичної апробати і піддержки цього почину, але й добровільні звороти дивідендових чеків, з яких цей фонд у першу чергу складатиметься. Від того часу пожертви у формі звернених дивідендових чеків від членів УНСоюзу, як і готівкові пожертви невпинно напливають. Друкуючи черговий список, прохаємо всіх тих, що повертають на ціль Фонду Наглої Потреби дивідендові чеки УНСоюзу, щоб вони ці чеки ОБОВ'ЯЗКОВО підписували, бо без підпису чек не має вартости, а повернення його назад до жертводавця для підпису вимагає часу та зайвої праці. Рівночасно із зворотами чеків та пожертвами надходять численні листи, в яких члени УНСоюзу і громадяни висловлюють свою опінію в справі цього Фонду. Частину цих голосів друкуємо.

СПИСОК Ч. 9.

Андврушко О.	Заблоцький В.	Одарченко П.
Андрушко Р.	Заблоцький І.	Оприсько Л. И.
Бандера И.	Заблоцький М.	Оприсько С.
Барнич В.	Заблоцький Т.	Павлюк А.
Белей Б.	Залеська Е.	Павлюк О.
Білашок М.	Залеський М.	Патроник С.
Білашок П.	Залеський Т.	Петрі І.
Білинський Б.	Заремба М.	Петрі Л.
Білинський І.	Копчак П.	Петрі С.
Біянський І.	Корженівський О.	Петрі Х.
Біянський Х.	Корженівський П.	Петрина Б.
Богданов Е.	Кохан В.	Підлуцький М.
Бойків С.	Кохан М.	Плошанський О.
Бойчук Д.	Кривий И.	Полянський Ц.
Борейко Е.	Крівуша Н.	Попадюк П. Др.
Бурачинський А.	Кровик С.	Похмурський М.
Бульба Т.	Куж И.	Прасіцький М.
Бурда І.	Кульчицький А.	Прокопишин Г.
Василик В.	Кульчицький С.	Прончак І.
Витягловський М.	Кульчицький М.	Ратич А.
Вишницький И.	Ленік А.	Ратич Р.
Гаврилюк Б.	Ленік М.	Ризевський В.
Гаврилюк М.	Лесків Д.	Рогатинський О. А.
Гаврилюк О.	Лесків І.	Розум М.
Гаврилюк С.	Лесків Л.	Савин Н. М.
Гаврилюк Т.	Лещишин П.	Савин Ю. А.
Гаврон И.	Личижинський О.	Семанюк А.
Гаврон П.	Любінецька Ф.	Семчишин Г.
Гандзюк К.	Лятишевський А.	Семчишин И.
Гарасимів З.	Лятишевський С.	Семчишин Н.
Гарасимів К.	Мадич А. Г.	Сидяга М.
Гарасимів С.	Мадич В.	Слобода Г.
Гарасимів С., мол.	Мадич В. Р.	Слободян П.
Гичко Б.	Мадич С.	Сломошинський Ф.
Гичко М.	Малюк І.	Слюсарчук А.
Гичко П.	Малюк Р.	Смаль Л. М.
Гичко О.	Марчук Б.	Смолинний М.
Гірник М.	Мацюк Б.	Стасишин В.
Гливяк М.	Мацюк В.	Стасишин С.
Голубович І.	Мацюк Л.	Томків З. М.
Голубович Л.	Мацюк М.	Ухач Б.
Голубович М.	Мачоган С.	Ухач С.
Гомотюк В.	Мельник А.	Фенчинський Н.
Гомотюк Е.	Мельник А. В.	Цюк П.
Грабович М.	Мельник Р. К.	Цюк О.
Гриб Г.	Москалевич Л.	Цюк О.
Ґлова М.	Москалевич О.	Цвяк Т.
Ґлова О.	Наболотний П.	Чорнодольська І.
Дедьо С.	Німець М. М.	Чорнодольський К.
Дембіцький С.	Німець П.	Чорнодольський М.
Дережицький І.	Обуцяк В.	Шкут С.
Дережицька С.	Обуцяк В.	Щуровський С.
Дрожда К.	Обуцяк С.	Щуровська С.
Ссерська Д.	Овчиниц М.	Яцус Ю.
Ссерський З.	Овчиник М. М.	Яцус И. А.
Ссерський І.	Огоновський А.	

Сума поверн. чеків 326.52

Раніше проголошено 3,237.55

Разом 3,564.07

†

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями та Знайомими,
що в понеділок, 12-го вересня 1960 року
в Джерзі Сити, Н. Дж., при 61 Carlton, Ave.,
упокоївся в Бозі Наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУНЬО і БРАТ,

бл. п. ІВАН МІКУЛА

член Т-ва „Дарахівщина", Відд. 275 УНСоюзу
в Джерзі Сити, Н. Дж.

Покійний народився 1887 р., в Новім Селі, пов. Цішанів, Галичина.

ПАРАСТАС відправиться в СЕРЕДУ, 14-го ВЕРЕСНЯ 1960 р., в год. 8:30 веч., в пох. заведенні Randolph A. Riotto Funeral Home, 3205 Hudson Blvd (cor. Stagg St.).

ПОХОРОН — в ЧЕТВЕР, 15-го ВЕРЕСНЯ 1960 року, в год. 9:30 ранку, з української кат. церкви св. ап. Петра і Павла в Джерзі Сіті, на цвинтар Holy Cross Cemetery.

В глибокому смутку:

дружина — МАРІЯ
сини — ПЕТРО, ПАВЛО
доньки — МАРІЯ ДУДАР, ЛІЛІЯН ПАВЛІС
сестра — ЄВА СУПІКО
та 5 внуків

ДЕЩО ПРО ШТУЧНІ „САТЕЛІТИ"

(Головніші дати та числа)

В змаганнях за здобуття міжплянетарних просторів, — найновіші здобутки науки й техніки уможливили пустити в обіг довкола нашої плянети цілий ряд „штучних сателітів", які при допомозі вміщених в них відповідних інструментів виконують важливі досліди та поміри в тих дотепер недоступних та маловідомих просторах нашої плянетарної системи.

Переважно всі спорудження відносно тих „штучних сателітів" тримається в тайні, але загально відомим є, що пускається їх в політ при помочі відповідних „ракет", зложених з кількох частин, які кожна по черзі своєю потужною вибуховою силою викидають ці „сателіти" в міжплянетарні простори до висоти 200 до 2,500 миль, де вже вони без жадної допомоги, а в силу міжплянетарних законів, кружляють в всесвітніх просторах.

Пущені в обіг „штучні сателіти" переводять поміри густоти атмосфери, та в силу існуючої там радіо-активности, як рівнож в силу космічних та ультрафіолетних променів, виконують поміри та фотографії земної кулі, а деякі з них мають вже такі „радарні" інструменти, які зможуть передавати на землю пересторогу перед появою різних „ракетних стрілен", які мали б бути найбільш загрозливою збросю в черговій війні.

Головніші дати пущених в обіг „штучних сателітів", їх назви та деякі числа їхньої характеристики є такі:

4-го жовтня 1957 р. — СССР випустив перший „сателіт" під назвою „Спутнік 1", — якого діяметр виносив 58 сантиметрів, та мав він понад 83 кілограми ваги. Осягнув він висоту 901 кілометра, та обіг його довкола землі тривав 96.2 мінути. Ракета його спалилася в грудні 1957, а опісля 4-го січня 1958 р. спалився також самий „спутнік".

3-го листопада 1957 р. — СССР пустив в орбіту, „Спутніка II", що важив 508 кілограмів, який осягнув висоту 1,699 кілометрів, потребуючи на обіг довкола Землі 103 мінув часу. Кружляв він в просторах 5 місяців і 10 днів та спалився 13 квітня 1958 р.

31-го січня 1958 р. — випустили перший „штучний сателіт" ЗДА, під назвою „Експльорер І", який мав 13.97 кілограмів ваги, та діяметр його цилиндра виносив 15 сантиметрів. Він осягнув висоту 2,575 кілометрів, потребуючи на обіг довкола землі 115 мінут.

17-го березня 1958 р. — ЗДА випустили другий „сателіт" під назвою „Вангард І", що мав діяметр 16 сантиметрів, та важив 1.47 кілограма, який осягнув найбільшу до тепер висоту, бо аж 4,044 кілометри, потребуючи на обіг довкола Землі 135 мінут, та опісля 27-го червня 1958 р. цей „сателіт" спалився.

26-го березня 1958 р. ЗДА пустили в обіг „Експлорер III", ваги 14 кілограмів, який осягнув висоту 2,792 кілометрів, потребуючи на обіг довкола Землі 115.7 мінути, який вже спалився.

15-го травня 1958 р. — СССР випустив „Спутнік III", ваги 1.342 кілограми, якого діяметр виносив 1.73 метра, та осягнув він висоту 1,880 кілометрів, потребуючи 105 мінут на один обіг.

26-го червня 1958 р. — ЗДА пустили в обіг „Експлорер IV", що важив 17.42 кілограма, який осягнув 2,736 кілометрів висоти і на оборот потребує 111 мінут.

18-го грудня 1958 р. — ЗДА пустили в обіг „Атлас", який важив 67.9959 кілограма, що спалився 21-го січня 1959 р.

2-го січня 1959 р. — СССР випустив сателіт „Лунік", якого вага виносить 1.47 кілограма, та робить він обіг довкола сонця.

17-го лютого 1959 р. — ЗДА пустили в обіг „Вангард II" ваги 9.60 кілограма, що мав між іншими інструментами електронічні апарати до поміру хмар, які окружують земську кулю.

28-го лютого 1959 р. — ЗДА випустили сателіт „Дісковерер І", що його вага виносить 585 кілограмів, який подає відповідні сиґнали для означення свого обігу понад бігуни земної кулі.

3-го березня 1959 р. — ЗДА випустили сателіт „Піонер IV", що має 7 кілограмів ваги та робить оборот довкола сонця.

13-го квітня 1959 р. — ЗДА випустили сателіт „Дісковерер II", ваги 200 кілограмів, в якому є вже апарати для подавання відповідних радіо-звідомлень.

21-го березня 1960 р. — ЗДА пустили в обіг „Піонер V", який так само, як його попередник Піонер IV" виконує оборот довкола сонця, осягаючи рекорд віддалі від Землі, що виносить кілька мільйонів американських миль.

24-го травня 1960 р. — ЗДА випустили ще один новий сателіт під назвою „Мідас", що обігає довкола Землі на протязі 94.3 мінути, та вивінований апаратами, що передають радієві звідомлення та сиґнали до відповідних стацій, що находяться в різних частинах земної кулі.

Слід зазначити, що 5-го березня 1958 р. ЗДА випустили його ракета мала якусь недокладність, і його випуск не був успішний. Знову СССР випустив ракету, яка мала поцілити в місяць, а теж їх сателіт „Лунік" поробив та переслав на землю фотографії Місяця, головно тої частини, яка є противолежна до нашої Землі і тим самим до тепер зовсім невідома. Деякі сателіти, головно ті, перші, які кружляли ближче Землі, то в деякий час і в деяких місцевостях можна було їх бачити і то голим оком, а декотрі з них то продовжують передавати сиґнали та радієві звідомлення.

Американський сателіт — „Трансіт" перевів та передав поміри земної кулі, які виясняють, що земна куля не є зовсім кругла, а має вигляд подовгастої кулі, і Північний бігун є яких 15 метрів дальше від рівника, а Південний бігун противно є на 15 метрів ближче рівника.

Ракети, при помочі яких вистрілюється в стратосферу ті „штучні сателіти" — це рівнож дуже скомбіновані та дорогі апарати, спорудження яких коштує мільйони долярів. Для хоч поверховної характеристики таких „ракет" спід навести, що ракетне стрільно „Атлас" має вигляд видовженого валка, якого висота виносить около 300 метрів, та зі своїми запасами вибухових речовин важить він 100 тонн ваги. В ньому є мотори, що мають силу семи і пів мільйона коней, а скорість їх лету виносить 24 тисячі кілометрів на годину. Стрільно це складається з 300 тисяч різних частинок, і його спорудa коштує тисячу мільйонів долярів.

Для побудови таких ракет, та штучних сателітів винайдено також нові металі, які мають назву „титаній", та „цірконій", яких продукція є дуже коштовна, але вони можуть витримати горяч 2,900 ступнів Цельзія. На підставі дослідів відомо, що ракета, яка летить зі скорістю 5 тисяч кілометрів на годину, витворює горяч на 850 ступнів, а при такій температурі звичайний метаель, як алюміній чи навіть сталь топляться, і в тім відношенні тугість металю, а головно відпорність на горяч має першорядне значення.

Знавець „фізично-нуклеарних" наук д-р В. О. Дейвіс заявив недавно представникам преси, що вже від деякого часу ведуться досліди над введенням моторів, які будуть порушуватися „електронами", що дасть змогу ракетним стрільнам осягнути скорість світла, це є 298 кілометрів на одун секунду, що дасть щойно змогу міжплянетарної комунікації, можливості якої будуть осягнені вже в недалекій будуччині.

М. Данилишин.

Книжка, що від неї читач духом молодшає

Хто хоче в уяві повернутися в свої юнацькі роки і знову відчути незабутні чари щасливої молодости, згадати веселі пригоди та щирі ідейні пориви і подихати пахощами краси рідної природи, той хай прочитає Богдана - Чехута-Марка „Рідними плаями". Книжка вже на вичерпанні, бо побачила світ у Пластовому видавництві „Молоде Життя" в Омага — Ню Йорк в 1957 році. Має вона 157 сторінок великої вісімки на гарному папері, читкого друку з малюнками Зиновія Онишкевича та з чутливим післясловом Богдана Кравцева.

Автор присвятив її „тим, що промірюватимуть рідні плаї слідами батьків". Але цю книжку чи не з ще більшою доцільністю треба би читати саме нашим „батькам", які в злиднях або в розкошах еміґраційного побуту нищаться духом або гублять свої ідейні чесноти, захоплюючися „доляроманією", забуваючи Край Рідний.

Щире сверце автора, пересякнене любов'ю до здорового українського гумору й сатири, подає цілу низку веселих епізодів з свого пластового життя на тлі чарівних описів карпатської природи, яка в нього просто говорить до душі й пам'яті читача. Читач веселішає, сміється разом з автором і мимоволі переноситься до минулих, безжурних днів своєї молодости або й до часом прикрих випадків, які з синьої далечини тепер також стають радісними й веселими, смішними. Читаючи цю книжку, „юнацька радість розпирає груди", як то висловився автор, її пишучи...

Разом з тим, смуток за втраченим раєм і бажання ще до нього таки дожити, підбадьорюють читача і в нього оживає сильніше любов та кохання до свого далекого Рідного Краю... „Короткі слова-назви, а скільки в них змісту, скільки споминів, вражінь. Гей молодість!" Ось такими словами автор, надхений своїми описами пригод і природи, ніби вгадує і ті елегійні настрої, що переносять читача з еміґраційної буденщини до „тихих вод, до ясних зір, у край веселий" в Україну.

Цікова ця книжка ще й тим, що перед нами проходять пластунські типи, які тепер вже вивершили свої юнацькі шляхетні риси в дорослих мужчинах, які живуть серед нас і є знані своїм благородством і щирою працьовитістю на українському національно - громадському полі на еміґрації. Автор сховав їх під їхніми пластовими псевдами, і нам невільно їх розшифровувати, хоч декого автор цієї замітки і пізнає. Хто бере участь в нашому житті на чужині, їх сам відгадає, коли читатиме „Рідними плаями" та приглядатиметься до позитивних типів діячів, що і на чужині служать Українській Справі.

Автор трагічно загинув в Небрасці 8 липня 1956 року. Варто б було на пошану його світлої пам'яті в п'ятиріччя його смерти в 1961-му році цю гарну книжку повторити другим виданням а може ще й доповнити іншими невиданими його творами.

Ант. Куцинський

Звідкіля взялися українці?

(Закінчення зі стор. 2-ої)

виказують археологічні знахідки, посунулись на схід до Кавказу включно (Суліміроський).

Степами проходять угри, болгари, авари (обри). Один з відділів аварів під проводом „герцоґа" Альма у половині 9-го віку пройшов через Волинь (місто Лодомир (Володимир) дало багатий окуп — в тому 22 верблюдів). Правдоподібно від них лишилася назва села Обарів (Волинь).

Пізніше знов прийшли кочовики — печеніги, половці і, нарешті татари. Від 9-го віку на службу князів наймаються скандинавці, але слідів їх не помітно.

Все це частинно залишається напр. на Волині було 4 стани половецькі. (Я. Гоффман). Нема змоги вирахувати силу дрібніших племен, які шукають притулку в лісах Волині та Галичини — ямпольди, торки, берендеї, узи та інші. Додайте ще полонених, починаючи від вояків Дарія, яких за Геродотом і Ктезієм Книдським (особистий лікар Дарія), було 700,000, литовських злинців, татар, яких оселювано примусово, чехів — таборитів, що втікали від релігійних переслідувань, італійців з колоній над Чорним морем, що рятувалися перед кримськими татарами, й будете мати образ того, як творилась українська нація. Не згадую поляків, бо вони в ті часи не різнилися етнічно.

Всі ці народи, вносячи деякі особливості, злились в один монолітний нарід, що говорить одною мовою й, як то завжди буває в природі, сильний і здоровий, бо асимілював в собі все, що було ліпшого в кожному з племен.

Прозадумуються над репресіями супроти східньо-німецьких комуністів

Бонн. — Західньо-німецький канцлер Конрад Аденауер, який перебуває на феріях в Італії, прислав до уряду в Бонні свої суґестії, які відплатні заходи застосувати на розпорядження східньо-німецьких комуністів, що німці з Західньої Німеччини, які захочуть поїхати до Східнього Берліну, мусять мати окремі перепустки від східньо-німецьких властей. Німці із Східньої Німеччини можуть вільно подорожувати до Західньої, так само німці із Західньої Німеччини можуть вільно переїздити почерез східньо-німецькку територію, їдучи до Західнього Берліну. До цього часу тільки для відвідування Східньої Німеччини, а не Берліну, треба було мати окрему перепусткку. Західні представники при командантурі в Східньому Берліні проголосили, що вони припинюють видачу посвідок офіційним східньо-німецьким представникам, що схочуть їхати до західньо-европейських країн, чи Америки. Але таких офіційних представників на різних з'їздах чи виставках на Заході — було досі дуже мало і німці гадають, що комуністи радше примиряться з такою західньою забороною, ані ж вирeчуться дальшого натиску на Берлін. Західня Німеччина отягається з рішенням щодо господарського бойкоту, знаючи, що це був би удар для Східньої Німеччини, який у відплату викликав би повну бльокаду Західнього Берліну, що внаслідку загрозило б навіть світовому мирові. Крім цього, на такому господарському бойкоті сильно потерпів би й Західній Берлін, втративши довіз молока і картопель із Східньої Німеччини, потрібні щоденно всім мешканцям західнього Берліну. Західньо-німецький уряд нараджується над усіми цими справами.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

БРУКЛИН, Н. Й. — Управа Т-ва ім. Б Хмельницького, Від. 158, повідомляє, що Квартальні Збори відбудуться в суботу, 17 вересня 1960 р., в год. 8-ій веч., в залі УНДому, при 216-218 Grand St. Просимо привести нових членів до Т-ва і УНСоюзу, та вирівняти залеглі вкладки та розмети по померших. — Ю. Павчак, предс., П. Дубовецький, рек. секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Т-во ім. „Чорноморська Січ", Відд. 14, повідомляє своїх членів, що Збори відбудуться в суботу, 17 вересня 1960 р., в год. 7-ій веч., в Січовій залі. Проситься членів вплачувати член. вкладки на Зборах кожного місяця, а позамісцевих — просимо присилати поштою на адресу секретаря. М. Отрок — R.D. 2, Cranbury, N. J.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 64., відбудуться в суботу, 17-го вересня 1960 року, в год. 7:30 веч., у Вінярського, при Мейн вул. Просимо всіх прибути на Збори. — І. Бурний, секр.

ЧЕСТЕР, Па. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 156, повідомляє всіх своїх членів, що Трикартальні Збори відбудуться в суботу, 17-го вересня 1960 р., в год. 8:30 веч. Просимо всіх членів прибути, щоб полагодити всі важливі справи. — В. Новак, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори 117 Відд., „Запорозької Січі", відбудуться в суботу, 17 вересня 1960 р., в год. 7-ій веч., в приміщенні при 33 Іст 7-ма вул. Всіх членів просимо явитися точно. — С. Кучма, предс.; В. Калина, секр.

АСТОРІЯ, Л. Ай. — Б-во св. о. Миколая, Відд. 5, повідомляє, що Квартальні Збори відбудуться в суботу, 17-го вересня 1960 року, в церковній залі, в год. 7-ій веч. Контр. Комісія звітуватиме з діяльности за час 3-ох кварталів. Обов'язком кожного члена прийти на Збори і вплатити біжучі та залеглі вкладки. Крім цього, на Зборах будуть полагоджені ще деякі важливі справи. — М. Левицький, пред.; А. Климишин, кас.; І. Сидор, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо — С-во Пресв. Діви Марії, Відд. 112, повідомляє, що Збори відбудуться в неділю, 18-го вересня 1960 р., по 3-ій і 4-ій Службі Божій, в церковній залі. Проситься вирівнювати членські залеглі вкладки. — А. Купер, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 372, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в суботу, 17-го вересня 1960 р., в год. 7:30 веч., в залі, де звичайно, 210 Черч вул. Проситься всіх членів і членкинь, місцевих і позамісцевих, про численну участь, тому, що є багато важних справ до полагодження. Просимо всіх членів вирівнювати чл. вкладки та приєднувати нових членів до УНСоюзу. Фінансовий секретар урядуватиме вже в год. 7-ій. — П. Шило, рек. секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 342, відбудуться в неділю, 18-го вересня 1960 р., в год. 2-ій по пол., в шкільній кімнаті ч. 2, під церквою св. Димитрія. Членство просимо до участи. Залеглі вкладки просимо вплачувати, щоб не бути суспендованим. Управа.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. Йосафата, Відд. 217, відбудуться в неділю, 18-го вересня 1960 р., в год. 2-ій по пол., в церковній залі, при 305 Hudson Ave. Проситься всіх членів прибути на означений час вирівняти свій довг. Крім цього, просимо приєднувати до УНСоюзу нових членів. — К. Шевчук, пред.; Ф. Голод, фін. секр.; В. Симонів, кас.; В. Колданський, рек. секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Управа Т-ва ім. І. Франка, Відд. 97, повідомляє всіх своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 18-го вересня 1960 р., в год. 2-ій по уол., в церковній залі, при 45-47 Hope Ave. Проситься всіх членів прибути на Збори, з огляду на важливість деяких справ та вплачувати членські місячні вкладки. — М. Мельник, рек. секр.

Короткі Вістки

● **Віце - президент Ричард М. Нікcон** вислав листа до американського амбасадора в Мадриді, Еспанія, Джана Ладжа, якого закликає не покидати свого посту і не вертатися до ЗДА, щоб вести виборчу кампанію в користь республіканців, бо праця на пості амбасадора є важливіша від партійної виборчої кампанії.

● **Японський міністер** закордонних справ Зентаро Косака вперше після останньої війни відвідав Південну Корею для заманіфестування зміни політики японського уряду в напрямку бажання згоди з Кореєю. Під час тієї одноденної візити підписано умову про виміну інформацій з ділянки науки, зокрема медицини. Косака перебуває тепер в ЗДА.

● **У Західній Німеччині** уряд затвердив першу за останніх 100 років поважну ревізію німецького карного кодексу. Нові постанови стосуються проблем, які раніше не існували. Визнано напр. злочином штучне запліднення, якщо воно сталось без згоди і дозволу чоловіка даної жінки.

● **У совєтсько-китайській** „ідеологічній війні" московські большевики, покористувавшись латишською газетою „Совєтська Латвія", перестерегли своїх китайських однопартійців, що червоний Китай не тільки не зможе будувати комунізму у світі власними силами, в ізоляції від усіх інших комуністичних країн, але й сам не зможе існувати без дальшої активної совєтської допомоги. Гадають, що у зв'язку із з'їздом всіх комуністичних вожаків з Европи на Генеральну Асамблею Об'єднаних Націй, в Ню Йорку відбудеться їх нарада під проводом Хрущова, на якій обмірковуватимуть і той ідеологічний спір з комуністичним Китаєм.

Посмертні згадки

Агафія МУРЧАК, — довголітня членкиня Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 155 УНСоюзу в Перт Амбою, Н Дж., померла 30-го серпня 1960 р., на 66 році життя. Покійна народилася 1894 р. в с. Черче, Рогатинського повіту, Зах. Україна. До УНСоюзу і Т-ва вступила 1916 р. У місті Перт Амбой прожила 50 років. Полишила у смутку 5 доньок: Марію, Анну, Ольгу, Катерину і Дортію, 1 сина Стефана, 2 сестри, 14 внуків і 1 правнука. Похорон відбувся 2-го вересня 1960 р., з укр. кат. церкви Успення Преч. Діви Марії в Перт Амбою, Н. Дж., при участі Родини, Односельчан, Членів Т-ва і Знайомих. Покійну відпроваджено на вічний спочинок на парафіяльний цвинтар. — В. Й П.!

І. Будняк, секр.

Юрко САЛЕВИЧ, член Відд. 277 УНСоюзу у Гартфорді, Конн., помер, по важкій недузі, у шпиталі, дня 22-го липня 1960 р. Покійний народився 1913 р. у Бориславі, Зах. Україна. У Бориславі працював книговодом у міській Управі. До ЗДА прибув із хвилею напливу нових іміґрантів. До УНСоюзу вступив в 1950 році. У Відділі 277 був свого часу членом Управи, а останньо членом Контр. Комісії. Живо цікавився громадським життям. Був головою Укр. Спорт. Клюбу, і в тому часі Клюб здобув перше місце у стейті Коннектикат. В осені 1959 р. Українська Громада вибрала його головою Будівельного Комітету, де Покійний вложив багато праці. Покійний не жалів датків на народні цілі і недавно спровадив з Польщі свою стареньку матір. Із смертю Покійника Українська Громада втратила одного з громадських працівників, що відійшов в молодому віці, а ще так багато міг зробити для Громади. Покійний полишив у смутку свою стареньку матір Павлину, дружину Ядвигу та сина Андрія. У Польщі перебуває його брат Володимир, і сестра Ольга Левицька з чоловіком у Австралії. Українська Громада прощала Покійного на Панахиді дня 23-го липня 1960 р., яка відбулася в похорон. заведенні. Похорон відбувся в дні 25-го липня, в укр. кат. церкві св. Михаїла, по Поминальнім Богослуженні. Покійного поховано на цвинтарі св. Михаїла в Глясенбері. — В. Й. П.!

В. Гафткович секр.

ТАРЗАН, ч. 4520. Поява людини - ворога.

"THESE ARE POLICEMEN," SAID TARZAN. "THEY MIGHT HAVE AN EXPLANATION FOR OUR GHOST--"

FRANK FLUSHED WITH EXCITEMENT. "I MIGHT, TOO-- LOOK WHAT WE PICKED UP--"

AND NOW TARZAN SAW A SULLEN YET FRIGHTENED NATIVE--THE FIRST TANGIBLE EVIDENCE OF A HUMAN ENEMY!

JOHN CELARDO

— Це поліцисти, — сказав Тарзан. — Вони можуть дати вияснення в справі нашої примари...

Френк підбадьорюючи сказав. — Я також хотів би побачити, що ми здобули...

І тепер Тарзан побачив похмурого настрашеного тубільця... першу справжню наявність людини - ворога!